

ענף י"א

(א*) הקדמה כוללת ענין אלו המלכים כולם הכוללים כל עולם אצילות. ונתחיל מן המאוחר אל המוקדם ונאמר, כי נודע הוא שעולם אצילות הנזכר בכל ספר הזוהר, הנה הוא נעשה מבחי' אותם היוד נקודות היוצאים מנקבי עינים של א"ק, הנזכר בדף הנ"ל באורך, ותחילה יצאו בלתי תיקון, ואח"כ נתקנו באופן זה שנבאר בקיצור.

(ב) והוא, כי הנקודה א' שנקרא כתר, נתקנה עתה והיתה בג' בחי' שהם ג' רישין דא לעילא מן דא, הנזכר בתחילת אידרא זוטא, והם, כתר נחלק לב' רישין שהם עתיק יומין וא"א תחתיו אשר גם הוא מכלל כתר, וא"א זה הנקרא כתר יש בתוכו רישא תליתאי שהוא מו"ס שבו הנקרא חכמה, כמבואר ענינם באורך בדרוש עתיק לקמן, וג' אלו נתלבשו זה תוך זה.

פנים מאירות

מכח העלאת מ"ן דאורות שלמטה מטבור דא"ק נתקנה החכמה בדכר ונוק', שאלו עשר נקודות יצאו מזווגם. וע"כ המה מכונים נקבי עינים, כלומר דו"נ דחכמה עש"ה.

(ב) הנקודה א' שנק' כתר וכו': כ"ז נתבאר בענף הקודם בפמ"ס עש"ה.

נתקנה עתה והיתה בג' בחי' וכו': ענין ג' רישין אלו יתבאר במקומו, והם כוללים ב' פרצופין עתיק וא"א בבחי' הראשים שבהם. ועי' בפמ"ס בענף הקודם אות ד'. ומשם תדע ב' ראשי הבחנות הנוהגים בכל פרצוף: א' הוא

(א) הכוללים כל עולם אצילות: כי מעשר נקודות דעולם הנקודים נתקנו כל הפרצופין דעולם האצילות, כי ג' נקודות הראשונות נתקנו לרדל"א וגם נתפשטו לעתיק, ומז"ת נתקנו כל י"ב פרצופי אצילות שהם: עתיק ונוקבא, אריך ונוק', אבא ואימא עילאין, ישראל סבא ותבונה, זעיר ונוקבא, יעקב ולאה. וי"ב פרצופין אלו נכללים בחמשה פרצופין הנקראים: אריך אנפין, אבא, אימא, זעיר, ונוקבא.

היוצאים מנקבי עינים של א"ק: עינים ה"ס חכמה, ונתבאר בפמ"ס ענף ט' אות ו' אשר

ג) ואח"כ מן הנקודה הב' והג' חו"ב נעשו עתה ב' פרצופין הנק' או"א וגם הם מלבישים עתה את חג"ת דא"א כנו' שם. ואח"כ מן הו' נקודות, שהם ד' ה' ו' ז' ח' ט', הנקרא חג"ת נה"י, נעשה עתה פרצוף אחד הנקרא ז"א. ואח"כ מן הנקודה עשירית הנקרא מלכות, נעשה פרצוף א' הנקרא נוקבא דז"א. והנה גם זו"ן הם מלבישים את א"א בחי' נה"י שלו, כנזכר באורך לקמן.

ד) ועתה נבאר תחלתן, איך היו בעת יציאתן בראשונה בהיותן בלי תיקון. דע, כי כאשר יצאו אלו היוד נקודות יצאו בבחינות אורות וכלים, אמנם יצאו בלתי תיקון, ולסיבה זו לא יכלו הכלים לסבול האורות שלהם שהם העצמות שבתוכם, ונשברו ומתו, כמו שיתבאר לקמן בע"ה.

ה) והנה הטעם לזה שלא יצאו על דרך התיקון ולא יצטרכו לשבירה שאח"כ יהיה התיקון, הסבה לזה כי תכלית הכוונה היה להוציא ולעשות בחי' קליפות החיצונים, כי הם צריכות בעולם לתת שכר טוב לצדיקים, ולהעניש לרשעים שהיה עתיד לברוא אח"כ, וע"כ יצאו הנקודות הנ"ל בלתי תיקון, כדי שהכלים

פנים מאירות

חילוק בין ג"ר לז"ת, כי ג"ר יצאו עכ"פ בתיקון אב"א, אבל ז"ת לא היה בהם מתיקון הפרצוף כלום ויצאו פרודות זו מזו. ולסיבה זו לא יכלו הכלים וכו': היינו כלים דז"ת, אבל כלים דג"ר שהיה בהם מקצת תיקון, יכלו לקבל ולא נשברו.

ה) והנה הטעם לזה וכו': כלומר, מהי הטובה שצומחת מזה לתיקון התחתונים, דלכאורה מוטב היה שיצאו ע"ס דנקודים על שלימותם ולא יהיה ענין שביה"כ שמזה נמשך כל הרעות והקלקולים בעולם התחתון כנודע. וע"כ מבאר והולך, שכל זה הוא מסיבת הרצון להטיב בסו"ה לבלתי ידח ממנו נדח.

לתת שכר טוב לצדיקים ולהעניש לרשעים: ענין שכר טוב לצדיקים הוא השגתם בעצמם לאותן המדרגות שע"י מעשיהם הטובים השיבו האורות לזו"ן העליונים. וענין העונש

בחי' עצמות של הפרצוף הנק' הויה הפנימית שבו, ונק' ראש וגוף דעתיק. ב' הוא בחי' עסמ"ב היוצאים מד' אותיות דהויה הפנימית ונקראים: א"א או"א וזו"ן, אשר א"א יוצא מקוצו של יוד דהויה הפנימית שהיא נקודה א', ואו"א יוצאים מי"ה דהויה הפנימית שהיא נקודה ב' וג'. וזעיר יוצא מן הו' דהויה הפנימית שהיא שש הנקודות חג"ת נה"י. ונוק' דז"א יוצאת מה' תתאה דהויה הפנימית שהיא נקודה עשירית.

ג) וגם הם מלבישים עתה את חג"ת דא"א וכו': כי או"א הם בחי' ס"ג המלבישים לע"ב מגרון עד הטבור, כמו"ש בפמ"ס ענף ט' ע"ש. זו"ן הם מלבישים את א"א בחי' נה"י שלו: כי זו"ן הם בחי' מ"ה וב"ן המלבישים מטבור ולמטה דא"ק, עש"ה.

ד) אמנם יצאו בלתי תיקון וכו': יש אמנם

שלהם לא יוכלו לסבול את האור וישברו, ושכירתן זו הוא טהרתן, כי אז נתבררו הזוהמא והסיגים שבהם, ונעשו קליפות הם הטומאות, כאשר היה בדעתו יתברך. ואח"כ חזר לתקנם, והקדושה שבאותן הכלים נתעלו למעלה על ידי התיקון, אך לא הובררה הקדושה לגמרי כמ"ש בע"ה.

ו) ופרם שנבאר מהו ענין היות הנקודות הנ"ל בלתי תיקון ומה הפירוש של תיקון, צריך שנעורר קצת שאלות והם, כי אחר שנתבאר לעיל כי כל היוד נקודות נכללו כולם בעת התיקון ונעשו בחי' ה' פרצופין שהם: א"א או"א וזו"נ, מלבד עתיק כי הוא נכלל בא"א כמ"ש בע"ה, א"כ מה נשתנה השינוי הזה שתחילה יהיו יוד נקודות ואח"כ נעשו ה' פרצופין לבד, ולמה לא היו בתחילה ה' נקודות לבד, או יהיה באחרונה יוד פרצופין.

ז) גם בכלל השאלה, מה נשתנה הז"א מכל השאר, כי כל אחד מהד' פרצופים

פנים מאירות

המדרגות שזכו להם הצדיקים, ע"ד אמרם ז"ל, כל או"א נכזה מחופתו של חברו, וע"כ ענין שכר ועונש נוהג עד גמח"ת, בסו"ה לבלתי ידח ממנו נדח, והבן כי אכמ"ל.

ושכירתן זו היא טהרתן וכו': כי קודם זה היה בכאו"א מז"ת אלו חלקים שאינם ראויים לקבל אור העליון והיו מעורבים זה בזה, ואחר שנשברו נפרדו זה מזה. והחלקים הראויים לקבל האור נתעלו למעלה לאצילות ונק' קדושה, ואותם שאינם ראויים נשארו למטה ונק' טומאה. ונמצא שכל כלי מז"ת נטהרו מטומאתם וחזרו לאצילות הקדוש.

אך לא הובררה הקדושה לגמרי: כי כללות ז"ת שנפלו מאצילות, נבחנים בש"כ בחי' או"ח הנק' ניצוצין, אשר רפ"ח בחי' נבררו ועלו לאצילות, ול"ב הנשארים נשארו דבוקים בקלי' שגמר תיקונם הוא לע"ל, בסו"ה והסירותי את לב האבן וכו'.

ז) מה נשתנה הז"א מכל השאר וכו': מתחילה הקשה על כללות עה"ס דנקודים, מאחר שלא נעשה מהם אלא ה' פרצופים:

של הרשעים הסו"ה את זה לעומת זה וכו', שבאותו השיעור שהאדם נדחה מהשגת האור הנצחי, ממש באותו השיעור נמצא הולך ויורד לתענוגי הקלי' המזוהמים שנק' שאול ואבדון, מפני שנצמח בקרבו מין יחס להם שיוכל לסובלם.

והנה שני תיקונים נובעים משכר ועונש: א' מעצמותו, ב' מזולתו. ושניהם נוהגים הן בצדיקים והן ברשעים, כי צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו, ואז מסתלקים בסיבתו אורות זו"ן העליונים, ובשיעור זה יורד לתענוגי הקלי', וכשמרגיש את זה הריהו מתחזק לשוב. וכן מסתייע מזולתו, בסו"ה ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים וכו'. ועד"ז מגיעים ב' התיקונים הנז' לרשעים, שיש גבול בתענוגי הקלי' שגם הרשע לא יכול עוד לסבולו, ומתוך שע"י מעשיו הרעים הולך ויורד ונשקע בתענוגי הקלי' סופו לבוא על גבולו, שמתוך כך מסתלק ועולה משפללותו ושב בתשובה, בסו"ה מוריד שאול ויעל. וכן מתחזק מזולתו, שבשיעור הסתלקותו מהקלי' מוכן להרגיש מציאות

היא נקודה א' בלבד מן היוד נקודות הראשונות, וז"א נעשה מו' נקודות ביחד, ולמה לא היה תחילה גם הוא מנקודה א' לבד כמו האחרים, או יהיו כל האחרים כל אחד מהם ו' נקודות כמוהו.

ועוד בכלל זה, כי נודע שלעולם אנו מוצאים שכל אחד מהנקודות כלול מיוד נקודות ממש, וא"כ כיון שכל פרצוף ופרצוף כלול מי"ס כנודע, א"כ למה זה יצא ז"א בתחילה בסוד ו' נקודות, ולא יצא אז בסוד יוד נקודות, או בסוד נקודה א' כמו האחרים.

גם יש לשאול, למה לא מצינו בשאר הד' פרצופים בחי' עיבור ויניקה ועיבור דמוחין לצורך תיקונם, כמו שמצינו בז"א לבדו, ואין כך לא בג"ר ולא בנוקבא.

ה' והתשובה בזה, כי ודאי שמאותן יוד נקודות הראשונות, לא היו רק ה' נקודות לבד, זו גדולה מעלתה על זו, והם בחי' ה' פרצופים הנ"ל, שנעשו אחר התיקון.

והנה כל נקודה ונקודה מהם, צריך שתהיה כלולה מיוד נקודות פרטיות שבה, כדי שיעשו אח"כ כל אחד מהם בחי' פרצוף אחד כלול מי"ס, ואמנם לא היה

פנים מאירות

בערכי עליון ותחתון הימנה, כמ"ש כאן בפמ"ס בהרחבה.

ה' זו גדולה מעלתה על זו וכו': פי', כי העליון כולל כל מה שתחתון הימנו, וע"כ נמצא הכתר גדלה מעלתו על כולם, אמנם נקודה של החכמה נגרעה מבחינת כתר, ונקודה דבינה נגרעה מב' הראשונות, ונקודה דז"א נגרעה מג"ר, ונקודה דמלכות נגרעה מכולם ואין בה אלא בחי' עצמה בלבד. ולפי"ז נמצא, שזו גדלה מעלתה על זו. ודע שזהו מטעם שגם הג"ר דנקודים יצאו מחוסרי השלימות, אמנם בשלימותם נמצאים כל ה' הפרצופין בקומת כתר.

והנה כל נקודה ונקודה וכו' כדי שיעשו וכו' בחי' פרצוף וכו': וצריך להבין היטב ההפרש בין נקודה לספירה ולפרצוף. וזה נתבאר בע"ח שער ל' דרוש ז' וז"ל: והבן היטב ג' חלוקות

א"א או"א וזו"ן, א"כ צריכים להבחין ה' נקודות. ועתה מקשה על ג' השינויים הנמצאים בין ז"א לג' ראשונות, א' למה היה ז"א מו' נקודות יחד וכל אחד מהג"ר היה רק מנקודה א'. ב' למה כל אחד מהג"ר כלול מע"ס, שלא מצינו כן בז"א אלא נבחן לחסר ראש. ג' למה מצינו ביחוד בז"א שגדל לאט ע"ד עיבור ויניקה ועיבור דמוחין, משא"כ בג"ר כי גדלותם מגיעה בבת אחת. ואין להקשות ע"ז מהמבואר בכ"מ, אשר בערך המדרגה העליונה נבחנו גם ג' הראשונות לחסרי ראש ואינן כלולות מע"ס, וגם גדלותם מגיעתם לאט ע"ד ע"מ כמו ז"א ממש. וכן ז"א עצמו בערך המדרגה התחתונה הימנו נבחן לבחינת ראש וכלול מע"ס וגם גדלותו באה לו בבת אחת ממש כמו הג' ראשונות. אמנם תדע, שדברי הרב כאן באים ביחוד רק על בחי' מדרגה אחת ע"פ ערכה עצמה, ולא

כך מתחילה, והיה חילוק באלו הנקודות באופן זה, כי הנקודה א', ב', ג', כולם היו שלימות בכל חלקיהם.

פירוש, שבכל נקודה מהם היה יוד נקודות פרטיות, וכל אחד מאלו הג'

פנים מאירות

אצילות שלם ברת"ס, דהיינו התפשטות ע"ס דאו"י על הנקודה, שע"י הזווג עולות ממנה ע"ס דאו"ח ועי"ז מתקשרות ונכללות עשר הספירות זב"ז ומתפשטות בקומה שוה עד הכתר. ונמצא שבכל ספירה פרטית מהפרצוף ההוא יש בה אבי"ע שלימה שה"ס חו"ב וזו"נ הן בראש והן בגוף. ובזה תבין דברי הרב כאן שכל נקודה ונקודה מהם צריך שתהיה כלולה מיוד נקודות פרטיות, כלומר הגם שלא יצאו כאן רק ה' בחי' דעשיה שבכאו"א מכח"ב זו"ן, אמנם עכ"פ צריכים להיות שלימים באופן שאח"כ כשיגיע עליהם האור ישר מא"ס ב"ה יהיו ראויים להעלות מ"נ ואו"ח, שיצאו ע"ס שלימות בכל ספירה וספירה מהם הן בבחי' ראש והן בבחי' גוף בסוד פרצוף. ואומר, שאפילו זו השלימות דבחי' העשיה לא היה אלא בג' נקודות הראשונות וכו'. כמ"ש לקמן.

כולם היו שלימות בכל חלקיהם וכו': היינו בזה השיעור שהולך ומפרש, שהוא כלפי זו"נ, אמנם בערכם עצמם לא היו שלימים, ועי' בפמ"ס כאן.

יוד נקודות פרטיות: פירוש, שהמ"נ היו שלימים מב' חלקיהם, הנק' פנימית המ"נ וחיצונית המ"נ, כמ"ש בסמוך. ולפיכך ראויים לזווג שיצאו עליהם ע"ס שלמות. וזה אמרו, שהיה בכל נקודה בחי' יוד נקודות. כלומר, בחי' עשיה ומ"נ מע"ס הנק' יוד נקודות, כמ"ש לעיל, כי נקודה יורה על בחי' המסך והמ"נ שיש בבנין הספירה מקודם הזווג הנעשה עליה, והבן.

וכ"א מאלו הג"ר היתה כלולה מיוד נקודות: כמו שנתבאר לעיל, שאחר צמצום

אלו: נקודה וספירה ופרצוף, כי נקודה היא עשיה שבספירה, וספירה היא בחי' הספירה השלימה מאבי"ע שבה, ופרצוף הוא קשר יוד ספירות וכל ספירה מהם שלימה מאבי"ע, וזכור מאד מאד כלל זה עכ"ל. פי', כי ד' בחי' הנודעות חו"ב ז"א ומלכות נק' אבי"ע, ונמצא שבחי' ד' נק' עשיה דהיינו מלכות שעליה הי' צמצום א' שמשם ואילך נתקנה למסך המעלה או"ח או מ"נ. ונק' נקודה אמצעית, מפני שעושה סוף וסיום לאור שלא יעבור דרכה, כמ"ש בענף א'. וג' בחי': חכמה בינה ז"א, נק' אצילות בריאה יצירה. ומכאן תדע שבכל מקום שנזכר השם נקודה, יורה בדיוק לאותה הבחינה המסיימת לפרצוף או המתוקנת להעלאת מ"ן ואו"ח.

והנה מכח צמצום ב' שנק' צמצום נה"י דא"ק, נכללה הנקודה האמצעית הנזכרת בכל ספירה וספירה מע"ס, שה"ס עשר הנקודות שיצאו בעולם הנקודים, כמ"ש בפמ"ס ענף ט'. אשר לפי"ז היה צריך לצאת מכל ספי' וספירה פרצוף שלם ראש תוך סוף, ע"י התפשטות ע"ס דאו"י על הנקודה שבספירה ההיא המעלת או"ח ומשוה קומתם עד הכתר כנודע, שהרי הנקודה המסיימת ומעלה או"ח כבר נמצאת בכל ספירה פרטית מעה"ס, והנה לא היה כן, אלא שיצא מתחילה רק חלקי הנקודה שבכאו"א מעה"ס, דהיינו אותן הבחינות המסיימות ומעלות מ"נ שהם בחי' עשיה שבכאו"א מעה"ס, אמנם התפרטות אור ישר לזווג שלהם לא יצאו כאן.

ובזה תבין ג' החלוקות הנ"ל, כי נקודה יורה בדיוק על בחי' עשיה שבכל ספירה שהיא הבחי' המסיימת ומעלה או"ח. ופרצוף, יורה

ראשונות היתה כלולה מיוד נקודות, אמנם הנקודה הראשונה כתר, היתה גדולה מכל היוד אשר למטה ממנו, וכן הב' נקודות שהם הב' וג' חכמה ובינה, היו גדולים מכל מה שלמטה מהם. אבל הנקודה הד' אשר היא בחי' ז"א, לא יצאה כלולה מיוד נקודות פרטיות שבה, רק יצאה כלולה מו' נקודות, שהם ו' נקודות התחתונות מהנקודה ההיא, וחסרו ממנה ג' נקודות הראשונות הפרטיות שבה.

פנים מאירות

ונתבאר בפמ"ס ענף ט' אות ה' שע"י תיקון המ"נ הנזכר שנתקן מכח ירידת ישו"ת למלכות ונתחברו רחמים בדין בסוד צמצום ב', עלו אז ישו"ת ומלכות המחוברים בסוד מ"נ לזווג ע"ב ס"ג דא"ק הפנימי, ויצאו עליהם ע"ס דאו"י ואו"ח בסוד פרצוף שלם ראש וגוף ובזה חזרו כל אחד למקומו, שישו"ת בהיותם בחי' ג"ר וראש לקחו פו"ח דמ"ן המיוחסים להם, שהפנימית היא שורש הרחמים, והחיצונית ה"ס ההתכללות דמה"ד שבהם, ונסתיימו למעלה מטבור דא"ק ככתחילה. וזו"ן שהם הגוף מאור הזווג הנ"ל ירדו למטה מטבור דא"ק, והמה לקחו פו"ח דמ"ן המיוחסים למטה מטבור, שהחיצונית היא שורש הדין, והפנימית ה"ס התכללות הרחמים שבו.

והנה התפשטות זו הנעשה בפנימית א"ק הנזכר הוציאו לבושיהם לחוץ, והן הם עשר הנקודות הנ"ל שהרב מדבר מהם כאן, שג"ר שלהם ה"ס ראש וז"ת שלהם ה"ס גוף. אמנם יצאו רק מפרצוף העליון שלמעלה מטבור דא"ק שנק' ישו"ת שה"ס ראש כנ"ל. וכיון שנתפשטו בנקודים לראש וגוף, נמצא שהראש היה לו מ"ן שלמים מפו"ח שהמה ג"ר דנקודים, אבל בהתפשטות הגוף שהמה ז"ת דנקודים נמצאים רק בפנימית המ"ן שהיא בחי' התכללות הרחמים בדין, וחסרים מחיצונית המ"ן המיוחס להם, דהיינו שורש הדין עצמו שהוא חיצונית המ"ן ביחס הגוף

ב' נכללה נקודת הצמצום בכל ספירה פרטית מעה"ס, ונמצא שכל אחד מהג"ר יש לו נקודה ומ"ן השלמים מפו"ח כנ"ל. ונמצא שכל אחד מהם ראוי להתפשט על ע"ס שלמות, שזה נק' כלול מיוד נקודות.

כתר היתה גדולה מכל היוד וכו': כי עשר נקודות אלו יצאו מישו"ת הפנימי שלמעלה מטבור דא"ק, וע"כ יצאו כפי היחס שלהם בישו"ת הפנימי, כמ"ש במקומו בע"ה.

בחי' ז"א וכו' רק יצאה כלולה מו' נקודות וכו': פי', כבר נתבאר שמצמצום ב' ואילך נשתתפה נקודה האמצעית שה"ס מסך דמדת הדין בג' בחי' הראשונות שהם מדת הרחמים, ויש עתה מסך משותף משורש הרחמים ומשורש הדין וגם מבחי' התכללותם יחד. והנה זו הבחי' של התכללותם יחד נבחנת לשתי בחי': שכלפי שורש הרחמים משמש לחיצונית שנחשב למ"ן דג"ר, וכלפי שורש הדין נבחן לפנימית שנחשב למ"ן דגוף, ונמצא ששורש הרחמים וההתכללות דמה"ד משמש לפו"ח לראש וג"ר. ושורש הדין וההתכללות דמה"ר נבחן לחיצונית ופנימית דגופא.

ובזה תבין המוזכר בכ"מ, שחיצונית דעליון נעשה פנימית לתחתון וכן להיפך, כי בחי' התכללותם יחד הנז' משמש לחיצונית בשביל מ"נ דראש שנק' עליון. והוא עצמו כלפי הגוף ששם שורש בחי"ד שהיא מדה"ד נעשה בו בחי' פנימית של רחמים, והבן היטב.

ט) באופן, שאע"פ שאמרנו שז"א כלול מו' נקודות, אינם אפילו נקודה אחת שלימה, רק ו' נקודות פרטיות שבנקודה אחת, וחסרו ממנו שלשה ראשונים. והרי יצא ז"א חסר משאר הפרצופים הג' העליונים.

ואמנם הנקודה הה' שממנה נעשה הנוק' דז"א, אין לומר בה שיצאה כלולה מיוד על דרך ג' ראשונות, שא"כ נמצאת מעלתה גדולה מז"א. אמנם נקודה זו היא נקודה פרטית מן יוד נקודות שהיו צריכות להיות בנקודה שלה, והיא בחי' הכתר שלה בלבד.

באופן שג' נקודות הראשונות יצאו כל אחד מהם כלולה מיוד נקודות. ונקודה רביעית יצאה כלולה מו' נקודות התחתונות שבה לבד. ונקודה הה', לא יצאה רק החלק העליון שבה, שהיא כתר שבה לבד.

וכדי לידע חשבון מה שיצא מן הז"א, אנו אומרים שיש לו ו' נקודות, אמנם ודאי שאינם רק ו' חלקים של נקודה אחת לבד. והרי נתבאר איך הם יוד נקודות, וכפי האמת אינם רק ה' נקודות. והרי נתבאר שינוי א' שיש בין הג' נקודות ראשונות אל הז' נקודות התחתונות.

פנים מאירות

משורש הדין לא יצא כלל בנקודים. ונמצא שכל גופא דנקודים אינו אלא בחי' ז"א לבדו שנק' תוך דכללות הנקודים, שהיה צריך לכלול ט"ר דגופא כנ"ל, אמנם גם הוא חסר ג"ר, מפני שאינם יוצאים אלא ע"י זיווג על המ"ן, והמה בחסרון חיצוניותם. וא"כ חסר מג' ראשונות שלו וגם חסר מבחי' מלכות דגופא שה"ס מדה"ד כנ"ל, ואין בו רק שש נקודות חג"ת נה"י לבד.

ט) אמנם נקודה זו וכו' והיא בחי' הכתר שלה בלבד: כנ"ל שמבחי' מ"ן המיוחד לגוף לא יצא כי אם הפנימית שבהם, דהיינו התכללות הרחמים שבדין, ופנימית זו ה"ס הטבור דגופא דנקודים הנק' כתר נוק'. וט"ת דנוק' שה"ס חלק הגוף המתפשט מטבור זה עד סיום רגלין, כל זה לא יצא כלל בעולם

כנ"ל. שהרי זו"ן הפנימי שלמטה מטבור דא"ק ששם שורש הדין עדיין לא הוציא לבושו לחוץ, ולפיכך גם בחי' העשיה שה"ס המ"ן שבז"ת דנקודים לא היו בשלימות, ואין בהם קשר של פרצוף ואינם ראויים לזיווג כלל, והכל מטעם שחסר להם החיצונית דמ"ן.

ונודע שעשר נקודות הנ"ל בכללותן נבחנות על ראש תוך סוף, כי ג"ר הוא ראש, וז"ת שהיא גופא נבחן על תוך סוף, אשר בחי' ז"א שבגוף נמשך מפה עד הטבור וכולל ט"ר דגופא ונק' תוך. ומטבור ולמטה היא בחי' מלכות עצמה לבדה ונק' סוף. ונודע שחלק הגוף מטבור ולמטה היא בחי' ד' שנק' שורש הדין שבמ"ן, שזה לא יצא כלל בגופא דנקודים. ולפי"ז נמצא שכל חלק הזה שנק' סוף דהיינו מטבור ולמטה שנבנה כולו

(י) עוד שינוי אחר היה בהם, אשר בו יתבאר מלת בלתי תיקון מה ענינו. והוא, כי ג' נקודות הראשונות מלבד מה שיצאו כל אחד מהם כלולה מיוד, עוד זאת היתה בהם, שהיו יוד שבו מחוברות יחד ולא נפרדות זו מזו, אמנם ו' נקודות דו"א, מלבד היותן ו' חלקי נקודה א' וחסרו מהם הג"ר שבהם, עוד שינוי אחר בהם, שהיו נפרדות זה מזה ולא מחוברות.

(כ) באופן, שב' שינויים נמצאו בז"ת מן הג"ר שהם א"א ואו"א, וזה סדרן, כי בתחילה כאשר אלו היוד נקודות היו בלתי תיקון, כאשר יצאו בראשונה היו כל היוד דומים, כאלו ביחד היו פרצוף אחד לבדו, ולא שהיה ממש כך בציור, אלא בדמיון. פי', כי הנקודה העליונה היתה אז בחי' כתר, והשנים שהם הב' והג' היו בחי' חו"ב, והששה היו בבחי' גוף בעל ו"ק. אמנם לא היו ממש מצוירות כמו שהוא עתה אחר התיקון, אמנם בנקודה א' היו בה כללות יוד בחי' אלא שהיתה קטנה. וגם כי לא היו היוד שלה בסוד פרצוף ממש, רק בסוד כללות.

(ז) פירוש, כי אז היתה בסוד ג' בחי' שהם עתיק וא"א וחכמה שבו, שהם ג' רישין הנ"ל, ואלו הג' בחי' היו מתפשטים בבחי' קוין, בתוך ט' נקודות האחרות

פנים מאירות

שראוי לצאת על הנקודות האלו אחר שיתפשט עליהם אור העליון באו"י ואו"ח. אמנם בנקודה א': היינו בנקודת כתר לבדה. רק בסוד כללות וכו': כלומר, שהיא כבר ראוייה שיתפשטו ממנה אח"כ ע"י אור העליון ג' רישין: עתיק א"א ומוחא סתימאה שנק' חכמה.

(ז) היו מתפשטים בבחי' קוין וכו': ענין קוין ה"ס התחלקות כל ספירה וספירה מע"ס על ג' בחי': ימין שמאל אמצע, שהוראתם: חסד דין רחמים. שעפי"ז יוצא לנו סדר חדש במצב הספירות, דהיינו בג' קוין: ג' הספי' חכמה חסד נצח זו למטה מזו בקו ימין, שהוא בחי' חסד. וג' ספי': בינה גבורה הוד זו למטה מזו בקו שמאל שהוא בחי' דין. וד' ספי': דעת ת"ת יסוד מלכות זו למטה מזו בקו האמצעי שהוא בחי' הרחמים המכריע ביניהם. בתוך ט' נקודות האחרות וכו': היינו אחר

הנקודים, להיותם נבנים משורש מדה"ד שבמ"ן שהגוף חסר הימנו, ונמצא שלא נגלה בנקודים אלא בחי' כתר הנוק' לבד וט"ת חסרים לה.

ודע שמקום הזה המכונה טבורא דגופא דנקודים שה"ס כתר נוק', נעשה ג"כ לגבול וסיום דעולם האצילות העתיד, וסוד ט"ת שלה בקטנות נמצאים משום זה במקום בי"ע התחתונים, העתידים להבראות למטה מגבול האצילות העתיד וזכור זה.

(כ) כאשר יצאו בראשונה וכו' פרצוף א' לבדו: דהיינו ראש וגוף, וכבר נתבאר ההבחן בין נקודה לפרצוף לעיל אות ח' בד"ה והנה כל נקודה עש"ה.

ולא שהיה ממש כך בציור וכו': כבר נתבאר לעיל שלא יצאו כאן אלא בחי' יוד נקודות, ע"י לעיל בפמ"א בד"ה והנה כל נקודה. אלא בדמיון: כלומר, בהדמות לעצמינו כל

כמו שהוא עתה, והם היו לבושים אליו ומלבישין אותו. גם היוד נקודות שבה היו קשורים כולם זו בזו, בסוד קוין מתפשטין זו בזו. ופי' ענין הקוין האלו נתבאר למעלה.

(מ) וכן עד"ז גם בב' הנקודות של חכמה ובינה היה כך, שכל אחת היתה כלולה מיוד, וכולן קשורות זו בזו דרך קוין. אבל אלו הששה חלקי נקודות של ז"א, יצאו נפרדות זו מזו שלא כדרך קוין, רק זו על גבי זו נפרדות, ולא מקושרות יחד.

(נ) ואז היו נקראים אלו הששה רה"ר, כי לא היה בהם יחוד והתקשרות ואחדות, רק כדמיון אנשים נפרדים איש לדרכו פנה, ולא היה ביניהם אהבה וחבה, ולכן לא יכלו לסבול אלו הכלים שלהם את בחי' האורות ומתו, כמו שכתוב חבור עצבים אפרים הנח לו, כי החיבור גורם קיום והעמדה. ומשל הדיוט אומר, אם תקח יוד קנים כל אחד לבדו, ישתברו, ואם תקח ג' לבד ביחד, יתקיימו ולא ישתברו.

פנים מאירות

שהגיע אור הזווג על המ"ן האלו באו"י ואו"ח, נעשו למכריע בין הקצוות דחסד ודין שבספירה, שזה נק' רחמים המיוחד הקצוות הנזכרים.

ועפ"ז נבחין בכל ספירה ג' בחי': חסד דין ורחמים, שנק': ימין שמאל ואמצעי. וכבר ידעת שכל פרצוף נבחן: על ראש תוך וסוף, כח"ש לעיל בפנים מאירות דף קע"ט ד"ה בחי' ז"א ע"ש. ותדע שג' הבחי': חסד דין ורחמים שבכל ספי' מע"ס שבראש הפרצוף נק': חכמה בינה דעת. וג' הבחי' חד"ר שבכל ספי' מע"ס שבתוך של הפרצוף, דהיינו מפה עד הטבור, נק' חג"ת. וג' הבחי' חד"ר שבכל ספירה מע"ס שבסוף של הפרצוף, נק' נה"י. ונמצא שג' חלקי החסד: שבראש תוך סוף, המה חכמה חסד נצח, ונק' קו ימין. וג' חלקי הדין: שבראש תוך סוף המה בינה גבורה הוד, ונק' קו שמאל. וג' חלקי הרחמים שברת"ס המה: דעת ת"ת יסוד, ונק' קו האמצעי.

שגם המה יתפשטו כל אחד לפרצוף בפ"ע, שה"ס או"א וישסו"ת וזו"ן כמ"ש במקומם בע"ה.

גם היוד נקודות שבה: היינו יוד הנקודות הכלולות בנקודת הכתר לבדו, שגם המה נבחנו לעצמם בסוד קוין מתפשטים זו בזו.

ופירוש ענין הקוין האלו: דע, שענין הקוין הותקנו מעת ירידת גופא דס"ג למטה מטבור דא"ק, שהמסך שבכלי המלכות נעשה בזה משותף ממדת הרחמים שבס"ג הנ"ל, דע"כ נקרא המסך משם ואילך בשם מיין נוקבין, מפאת התכללותו מב' הנוקבין בינה ומלכות יחד, ועי' בפמ"ס כאן אות ג' ולעיל בענף ט' אות ה' עש"ה. ונתבאר שם איך המיין נוקבין האלו עלו ונכללו בכל ספירה וספי' מעה"ס עש"ה. והנה מכח עליית המ"ן נרשם בחי' דין בכל ספירה וספירה מעה"ס, ולפיכך נבחנות כל אחת בב' הקצוות חסד ודין הנקראים ימין ושמאל, והנה אח"כ

פנים מסבירות לענף י"א

ולהבין זה צריכים לידע מתחילה היטב ענין: ראש תוך סוף, אשר כל ספירה וכל פרצוף נבחן על ידיהם. כי ג"ר של הפרצוף נבחנים לראש ומפה עד הטבור נבחן לתוך ומטבור ולמטה נבחן לבחי' סוף. וע"פ ערך הזה נבחנים ג"כ האברים הפרטיים דכלהו פרצופין דא"ק ואבי"ע וכן לבושי המוחין כנודע. ולפיכך צריך להבין היטב ההבחן שבין רת"ס על פי שורשם.

וכבר נתבאר בענפים הקודמים סדר אצילות כל פרצוף, שמתחילה התפשט אור א"ס ב"ה על ד' בחי' הנודעות, עד שהאור פוגע במסך שבבחי' ד' המעכבו לאור שלא יתפשט למטה מבחינתו, שע"י עיכוב זה נעשה זווג דהכאה הנק' הסתכלות, וע"י הזווג יוצא אור גדול הנק' אור חוזר, שהוא מלביש לד' הבחי' דאור א"ס הנק' אור ישר, וכל הספירות קונות ע"י האו"ח קומה שוה עד הכתר כמו"ש בפמ"ס בענף ג'. אמנם הזווג הזה מספיק בבחי' ע"ס דראש, שענינו רק שורש כללים ולא כלים ממש, בשביל שבחי' ד' נמצאת למטה באורות דראש, ואין כח הכלי שבה יכול להתפשט למעלה מבחינתה להלביש לט"ר דראש, וכל הלבשתה אותם היא בבחי' האו"ח שבה לבד ולא בכח הכלי שבה, וע"כ נחשבות ע"ס דראש כמו אור בלי כלים ממש. **ולפיכך** מתפשטת בחי' הד' שהיא הכלי מלכות שבראש, לע"ס שניות

(א) **הקדמה** כוללת וכו' כל ההמשך עד הסוף, וענף י"ב עד הסוף. הנה הרב קיצר בלשון בב' ענפים אלו, עד שנראה לכאורה בסתירה לרוב הדרושים, וכיון שהם עיקרים כוללים בהקף החכמה נתתי אל לבי לבארם לנכון בע"ה.

ובעיקר צריך להבין ד' הקושיות: מה נשתנה ז"א מכל השאר וכו', ומקשה ד' קושיות על השינויים שבין ז"א לג' ראשונות ע"ש. והא מבואר בע"ח ש"ג פ"ג ובמבו"ש ש"ב ח"ג פ"ט ובכ"מ אשר בערך המדרגה העליונה נבחנות גם ג' הראשונות שהמה חסרי ראש ואינן כלולות מע"ס, וכן גדלותן בא להם לאט על דרך עיבור יניקה מוחין ממש בכל דרכי הז"א. וכן בז"א עצמו בערך המדרגה התחתונה ממנו, נבחן לבחי' ראש ונבחן שכלול מע"ס, ונבחן שגדלותו באה לו בבת אחת ולא ע"ד עי"מ עש"ה. ולפי זה נמצא שאין כאן שום שינוי בין ז"א לג"ר אלא בערכי עליון לתחתון, ואם כן מאי מקשה, וגם כל התירוצים אינם מובנים. וכן מה שאומר מתחילה, אשר בג"ר אין התחתונים יכולים לפגום זולת בזו"ן לבד, ואח"כ אומר דע"כ לא יצאו ג"ר דז"א מפחד שהתחתונים יפגמו גם בהם ויהיה הפגם גדול ע"ש. משמע שיש חילוק בין ג"ר הכללים לג"ר הפרטים דזו"ן, שהוא כנגד כ"מ שאומר שאין שום חילוק ביניהם.

מינה ובה עד לבחי' מלכות שבמלכות, והאו"י נמשך עד למסך שבכלי מלכות זו, ונעשה שם זוג שני שנק' הסתכלות ב' ונולד שוב או"ח המלביש לע"ס דאו"י ומשוה קומתם עד הכתר. והם סוד הגוף, שהוא כלול מאורות וכלים ממש כמ"ש שם.

והגוף הזה אע"פ שאינו אלא התפשטות כלי המלכות שבראש, מ"מ נק' בשם זו"ן מטעם שנתבאר שם שאין התפשטות לכלי מלכות זולת עם נה"י דז"א, ונמצא שבהכרח יש שם גם כן בחי' ז"א, וע"כ נבחן הגוף בשם ז"א ומלכות. **וכדי** להבין ולהבחין בחי' מציאותה של המלכות בבנין הגוף כשהיא לעצמה, כלומר בלי חיבורה עם הז"א, נחלק הגוף על ב' בחי': בחי' א' מפה עד הטבור, כי עד שם מתפשט ז"א. בחי' ב', מטבור עד סיום הפרצוף, שבמקום הזה מתפשטת המלכות בלחודו, כלומר בהבחן בחי' הד' בדיוק. ועד"ז נחלקים ג"כ ע"ס שבגופא, כי ט"ס ראשונות דגופא מתפשטות מפה עד הטבור, דהיינו עד מקום התפשטות הז"א. והטבור שה"ס מלכות בעצמה מתפשטת עד סיום הפרצוף.

ונודע שסוד הצמצום לא היה אלא על בחי' ד' לבדה, ולא כלל על ג' בחי' הראשונות הנקראות חכמה בינה ז"א. אשר ע"כ נק' בחי"ד מדת הדין וג' בחי' הראשונות נק' מדת הרחמים כמו שהארכנו בפמ"ס ענף ה' עש"ה. ולפי"ז יצא לנו הבחן גדול בין ג' חלקי הפרצוף הנ"ל, כי ב' החלקים הראשונים של הפרצוף הנקראים: ראש ותוך נבחנים למדת הרחמים, ורק מטבור ולמטה הנק' בחי'

סוף נבחן למדת הדין. וכן מצינו הבחן גדול בין ב' החלקים הראשונים בעצמם, כי הראש נבחן לרחמים פשוטים שאינו מורכב כלל מבחי"ד, להיותה נמצאת למטה מאורות דראש, ואין כחה יכולה לעלות לעליונים הימנה. אמנם התוך של הפרצוף אשר הוא נמשך מהפה של הראש כלומר מבחי"ד והוא שורשו מלמעלה, ע"כ כח בחי' הד' מורכב במציאותו של בחי' התוך, ואינו בחי' רחמים פשוטים כמו הראש. אמנם נבחן ג"כ למדת הרחמים, להיותו בחי' ט"ס ראשונות של התפשטות הגוף כנ"ל, כי עיקר מציאות בחי"ד מטבור הוא מתחיל ולא למעלה ממנו, דע"כ נחשב על ג' בחי' ראשונות שהם מדת הרחמים שבמלכות עצמה. והנה נתבאר היטב הבחן הגדול בין ג' חלקי הפרצוף הנק': ראש תוך סוף. (ב) **והנה** יחד עם הבחן הנז' שהוא ע"פ שורש אצילות עצמותו של הפרצוף הנק' בשם הויה הפנימית, כנ"ל בענף הקודם הנה גם מתחבר עמו הבחן ב', שהוא ע"פ ארבעה הלבושים: ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן, המלבישים אותו מבחוץ, כי גוף פרצוף הפנימי העיקרי נק' גולגלתא, אשר מגולגלתא שבו עד שבולת הזקן מלביש ראש דע"ב החיצון, ומשבולת הזקן עד הטבור מלביש הראש דס"ג, ומטבור ולמטה מלבישים אותו מ"ה וב"ן. **וענין** יציאת המלבושים דעסמ"ב, כבר נודע שהם באים מסבת הסתלקות האור הנוהג בגופים דכל הפרצופים, שבמקומם באה התפשטות ב' שנק' מלבוש על כלים דגוף שאורותיו נסתלקו, ובסבת המלבוש חזרו ונמשכו לשם. ונמצא שע"ב ה"ס התפשטות ב' של

מלאים מע"ס, כי שליש העליון נתמלא מע"ס דראש מע"ב החיצון, ושלש האמצעי שנק' תוך נתמלא מע"ס של ס"ג החיצון. אמנם שליש התחתון שנק' סוף, הוא לא נתמלא עוד מהסתלקות האורות שלו, שהרי אינו יכול לינק מע"ב ס"ג שלמעלה מטבור ולא כלום, להיות שאין לו שום יחס עמהם, שהם מבחי' אורות וכלים דמדה"ר ואין בהם ממדת הדין כלום, והסוף הוא כולו מדה"ד בלי שום חיבור דמדה"ר.

ג) **והנה** לתיקון זה נתפשט גופא דס"ג לתוכיותם דאורות שלמטה מטבור המגולים כמ"ש לעיל בענף ח' בעה"ח. ונודע שברדת העליון למקום התחתון, נעשה כתחתון ממש כמ"ש במבו"ש ח"ב פ"א ע"ש. ונמצא שס"ג שהוא בחי' מדה"ר קבל צורת בחי"ד שהוא מדה"ד.

ודע שמירידה זו ואילך נעשה מצב חדש בספירות ובזווגים דהפרצופין, וגם נשתנו שמותיהם של הספירות וקנו שם או"א ישסו"ת וזו"ן כמ"ש בפמ"ס ענף ט' אות ח' עש"ה. שער עכשיו היו נבחנים בשם ד' הבחינות דאור ישר: חכמה בינה חג"ת נהי"מ. וכן האור קנה שם מים, וכן המסך שבכלי מלכות קנה שם חדש מיין נוקבין, שגם האו"ח העולה מהמסך נכלל בשם הזה, וכן ע"ס דאור ישר קנו שם מיין דוכרין, וכן כל ספירה וספירה מעה"ס נתקנה בדכר ונוקבא, וכן נתתקן הפרסא בגוי מעוהי דכל פרצוף, וכן עוד שינויים רבים שיתבארו בענפים הבאים בע"ה.

וכלל כל החידוש הזה ה"ס שיתוף מדת הרחמים במדת הדין, שנשתרש בירידת הס"ג למטה מטבור דא"ק. ונמצא הס"ג שכולו מדה"ר מג' בחי' הראשונות

הגולגלתא, שצריך להשיב ולהחזיר האורות שנסתלקו מהגולגלתא שהוא פרצוף הפנימי ולהלבישו מראש עד סוף. אמנם נודע שהע"ב מסתיים על הטבור ונפסק שם, ואינו מלבישו מטבור ולמטה. **וטעם** הדבר נתבאר בהקדמת אח"פ בפמ"ס אות ד' וה' כי ענין ההסתלקות הנוהג בכל גוף הוא מסבת הבטישא דאו"מ באו"פ, שהמה תלויים זה בזה ורדופים זה מזה, כמ"ש בפתיחה כוללת אות י"ב עש"ה. והנה אח"כ כשחזר המסך ונתעבה מכח אחורים שחזרו לבינה, נבחן המסך בזה לבחי' ג' ולא כלל לבחי"ד עש"ה. ולפיכך, זה ההתפשטות הב' שנק' ע"ב שהאו"י נזדווג במסך מבחי"ג, היה מוכרח להסתיים על הטבור, כי איך ימשיך האורות מטבור ולמטה שהוא בחי"ד דגוף הפנימי, בשעה שאין לו לע"ב מאורות וכלים דבחי"ד ולא כלום.

וכן פרצוף ס"ג החיצון שהוא בחי' התפ"ב של גופא דע"ב, אין לו כלל מאורות וכלים דבחי"ד, כי היא תולדה ממלכות דראש דע"ב שמלכות זו היא בחי"ג. ונמצא שגם הס"ג לא היה יכול להתפשט ולהלביש את הגוף הפנימי מטבור ולמטה, ולפיכך נשאר המקום הזה מגולה בלי לבוש. ואין להקשות ע"ז ממ"ש בע"ח, אשר הס"ג נתפשט עד סיום רגלי א"ק, כי התפשטות הזו שכתוב שם, אינו ענין הלבשה על חיצונית הגוף אלא ה"ס הטמנה וגניזו, דהיינו שירדו ובאו לתוכיותם דהאורות דלמטה מטבור, וקבלו צורתם. כמ"ש לפנינו בע"ה.

ונמצינו למדים בפרצוף א"ק, אשר ב' שלישים העליונים דגוף הפנימי הנק' ראש ותוך עד הטבור, שניהם

מחודש על בחי' מסך דמ"ן אלו, ומאור הזווג הזה נתחדשו כל הספירות כמו שנתבאר היטב לעיל בענף ט' אות ו' ע"ש ומכח זה נעשה שוב היכר והבדל בין גופא דס"ג ובין האור שלמטה מטבור, כי הס"ג נברר מקומו מלמעלה מטבור בבחי' מדה"ר, ואור שלמטה מטבור ירד למקומו למטה מטבור לבחי' מדה"ד. אמנם נשתנו שמותיהם, שהס"ג נק' ישו"ת והאור החדש שירד למטה מטבור נק' בשם זו"ן. כמו"ש שם ואין צורך להכפיל הדברים.

ד) ובזה תבין סוד הפרסא שנתקנה בפנימית א"ק מכנגד הטבור

כמו"ש בע"ח שער ח' פ"ב ע"ש. כי האור החדש שיצא ע"י עלית מ"נ לע"ב ס"ג הפנימים, הוא בחי' פרצוף שלם ראש וגוף, אשר ע"ס דאו"י ואו"ח דראש נתפשטו עד הפרסא, שהיא בחי' הפה והכלי מלכות של ראש הזה, ויצא בשם חדש משום שנתקן מבחי' השיתוף דמה"ר בדין כנ"ל. ועל דרך שבארנו בכל בחי' ראש, אשר המלכות של הראש בחוקה להתפשט מינה ובה לע"ס שניות הנק' גוף, כן גם הפרסא הזו נתפשטה מינה ובה לע"ס שלימות, מטבור עד סיום רגלי א"ק. וז"ש בזוהר, אשר הפרסא שאיב מלעילא ויהיב לתתא, דהיינו כדרך כל מלכות של ראש, שבאותה הכמות שהמלכות מעלה או"ח ומטיבה לע"ס של ראש, ממש באותו השיעור היא יכולה להתפשט לבחי' גוף כמ"ש בפמ"ס ענף ז' אות ט"ו. ונמצא שהמלכות של ראש שאיב מלעילא ויהיב לתתא. ועד"ז גם הפרסא שאיב מלעילא ויהיב לתתא לגוף.

ודע שהפרסא ה"ס הרקיע המבדיל בין מים עליונים למים תחתונים, כי

לבדם ירד מדרגתו וקיבל לבחי' מדת הדין, ונמצא שאור הס"ג נגרע מערכו, וע"כ נבחן האור דחלק הס"ג הזה שירד למטה מטבור בשם מים. וזה החלק שלא ירד למטה מטבור נשאר בשם אור. וטעם הכנוי בשם מים, יתבאר בע"ה בענפים הבאים, ובסו"ה שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, כמו"ש בשער מרשב"י בראשית, אשר הבינה שהיא הס"ג נק' מי, עש"ה. ומשום שנכללה במדה"ד יש בה ב' בינות: א' מעצמותה. הב', מהתכללות דמה"ד שנכלל בה מכח ירידתה, ונרמזת בשם מים בלשון רבים, מב' בחי' מי והבן.

וכן בחי' כלי המלכות שהיא בחי"ד ומדה"ד, נכללה ונשתתפה ממדת הרחמים שבס"ג, וע"כ נקראת ג"כ בלשון רבים נוקבין: א' יורה על עצמות המלכות, ב' יורה על מדה"ר שנכלל בה, ובסו"ה ותלכנה שתיהם, כמו"ש בזוהר חדש רות, שה"ס ב' ההין: ה' עילאה הנק' בינה שהיא הס"ג הנזכר, וה' תתאה שהיא המלכות שלמטה מטבור. ולהורות ד' הבחי' הנזכרות: ב' של ס"ג וב' של המלכות, שנתחברו ארבעתם יחד, ע"כ נק' המסך בשם מ"ן, כי המסך שבכלי מלכות נתתקן מכאן ואילך בשיתופא דמדה"ר הכולל ד' בחי' הנז'. ועצמות וההתכללות שבמה"ר שה"ס ס"ג נק' בשם מים, והעצמות וההתכללות שבמה"ד שהיא המלכות, נק' בשם נוקבין. וזכור זה לכל המקומות.

והנה אחר העירוב הנז' שהס"ג והמלכות נתערבו זב"ז ונתקנו לבחי' מ"ן משותפים ממה"ד ומדה"ר, עלו למעלה לע"ב ס"ג הפנימים דא"ק, ונעשה שם זווג

ולמדת הרחמים, מ"מ יש בו התכללות דבחי"ד ומדה"ד מכח ירידתו הקודמת, וכן האורות שלמטה מטבור אע"פ שכבר נבדלו מישסו"ת וממדת הרחמים וחזרו לבדם למקומם בבחי' מדה"ד, מ"מ כבר יש בהם התכללות דישסו"ת ומדת הרחמים מכח העירוב הקודם לכן.

(ה) **ובזה** תבין אשר בחי' הסוף מטבור ולמטה דא"ק המגולים בלי לבוש, שלא היה להם עד עתה שום תיקון מהסתלקות אור הקדום משום שלא יכלו לינק מלבושים דע"ב ס"ג כלום כמ"ש לעיל אות ב' כי לא היה שום יחס ביניהם, באשר שע"ב וס"ג דלמעלה מטבור אין להם מאורות וכלים דבחי"ד כלום ע"ש, הנה נמצאים עכשיו בתיקון גמור משום שנעשה קשר אמיץ ביניהם, כי כבר ישסו"ת כלול מאורות וכלים דבחי"ד בסוד מסך דמ"נ הנק' פרסא, וכן גם האורות והכלים דלמטה מטבור כלולים ממדת הרחמים שלמעלה מטבור, כי ע"כ נתפשטה הפרסא לע"ס מינה ובה, שבהם נתלבשו האורות דלמטה מטבור. ובה נעשה קשר אמיץ בין אורות וכלים דלמעלה מטבור לאורות וכלים דלמטה מטבור, ונתחברו בבחי' ראש וגוף, והיינו ע"י הפרסא שהיא בחי' הכלים של ראש הנק' ישסו"ת, אלא מלמטה למעלה. וכן הוא בחי' הכלים של הגוף שלמטה מטבור הנק' זו"ן, אלא מלמעלה למטה כמו שנתבאר לעיל.

ולפיכך הן הראש והן הגוף נק' בשם מים, להורות על התכללותם זה בזה, אלא הראש נקרא מים עליונים זכרים, והוא משום שהראש נבחן בשם ע"ס דאור ישר להיות האור ישר מעיקר

ישסו"ת הנז' שנק' ראש שנברר מקומו למעלה מפרסא ה"ס מים עליונים. וזו"ן הנזכר שה"ס הגוף ואור החדש שירד למטה מטבור עד סיום, ה"ס מים תחתונים. ומים עליונים נק' זכרים שה"ס מדה"ר ומים תחתונים נק' נקבות שה"ס מדה"ד. אמנם צריך להבין זה מאד כי הוא נוקב ויורד בעומקי החכמה מראש עד סוף, ויתבאר בע"ה במקומו כי כאן הוא רק תחילת הענין וע"כ נבאר אותו בקיצור לפי צרכו כאן.

והענין כי כבר נתבאר לעיל, אשר בסבת ירידת הישסו"ת שהוא בחי' ס"ג ובחי' תוך ומדת הרחמים, שירד למטה מטבור ונתערב בבחי"ד ומדת הדין, בסבה זו נגרע אור הס"ג מערכו הקדום וקנה שם מים, שה"ס אור שנגרע מערכו הקדום. גם ז"ס שינוי השם של המסך דכלי מלכות לשם מ"נ. אמנם אחר שעלו לזווג ע"ב ס"ג הפנימים, חזרו הישסו"ת ונבדלו ונתפשטו מתוך האורות והכלים דלמטה מטבור אל מעלתם הקודמת שלמעלה מטבור ומדת הרחמים, וכן האורות דלמטה מטבור נבדלו מישסו"ת וירדו למקומם למטה מטבור. וא"כ יש לשאול, מה הועיל לנו השיתוף דמה"ר בדין בסבת הירידה, כיון שאח"כ חזרו ונבדלו זה מזה וכאו"א הכיר מקומו כבתחילה.

אמנם נודע שאין דין חילוף והעדר נוהג בעליונים, וכל שינוי מצב יורה רק תוספת ענין לבד כמו שנתבאר בכ"מ. ובה תבין שאע"פ שאחר העירוב חזרו ונבדלו זה מזה, מ"מ כבר נשאר התכללותם הקדום קבוע וקיים בשניהם. ונמצא אשר ישסו"ת שבסבת אור הזווג חזר למעלתו הקדומה מלמעלה מטבור

בנינו ואצילותו, והאו"ח המתחבר אליו ע"י הזווג על המסך או על הפרסא הרי זה מגיע אליו מלמטה למעלה בבחי' תוספת על עיקר אצילותו, וכיון שעיקרו או"י ע"כ נק' מים עליונים זכרים, כי שם זכר יורה על ג' בחי' הראשונות דאו"י שהם מדה"ר בעצם, והאו"ח שבו רק בסוד תוספת. והגוף שהוא מטבור ולמטה נקרא מים תחתונים נקבות, והוא משום שהמסך שבכלי מלכות דראש או הפרסא הוא שורשו, אשר היא מתפשטת לע"ס בכח האו"ח שבה אל בחי' גופא, וכיון שהמלכות והאו"ח הוא שורשו, ע"כ נקראות כל עה"ס שלו בבחי' נקבות.

והנך מוצא מצד אחד איך הפרסא מחברת ממש את ישו"ת וזו"ן לפרצוף אחד ראש וגוף והפרסא שאיב מלעילא מישו"ת ויהיב לתתא לזו"ן. ומצד ב' אתה מוצא שהפרסא מבדלת בין הישו"ת לזו"ן שלמטה מטבור, כי מסיבתה הוכרו הישו"ת לבחי' מים עליונים זכרים, שה"ס מדה"ר בעצם אצילותם ומדה"ד רק בתוספת, וזו"ן הוכרו לבחי' מים תחתונים נקבות, שה"ס מדת הדין ובחי' ד' בעצם אצילותם ומדת הרחמים רק בסוד תוספת, דהיינו שהיא בהם בדרך ההתכללות לבד, לסיבת ירידת ישו"ת הקודמת שנתערבו בהם, ולסיבת הפרסא בעצמה שכוללת מדה"ר ומדה"ד בשיתופא בסוד מ"נ כנ"ל, אמנם כל זה נחשב בהם לבחי' התכללות ותוספת ולא מעצם אצילותם, כי עצמותם הוא מבחי' אורות וכלים דלמטה מטבור שהוא מדה"ד, ואכמ"ל ויתבאר עוד במקומו בע"ה.

ובזה תבין סוד אור מים רקיע ומאה ברכאן המובא בזוהר, כי שורש הענין מסוד הסדר דשיתוף מדת הרחמים בדין, כדי לתקן האורות דלמטה מטבור דא"ק על דרך שנתבאר. אשר מתחילה ירד האור דס"ג וקיבל לצורת מים, דהיינו שנתערב בבחי' ד ונתקן המסך לבחי' מיין נוקבין, כנ"ל באות ג' עשה ואח"כ עלו מ"נ אלו לזווג ע"ב ס"ג הפנימים ונעשה הבדלה ביניהם, ונעשה מהמ"ן סוד הפרסא בבחי' כלי מלכות לישו"ת, שיצאו על ידיה ע"ס דראש בסוד ישו"ת שלמעלה מטבור, שפרסא זו נק' רקיע, כי רקיע יורה מסך המסיים לאורות דפרצוף העליון, וע"כ נק' יסוד הבינה רקיע להיותו הסיום מבינה לז"א, וכן יסוד דז"א נק' רקיע להיותו מסך הסיום בין ז"א לנזק' כמ"ש בשער מרשבי שמות עשה. וכבר ידעת סוד הפרסא, שהוא שיתוף מדה"ר בדין ושממנה נתפשטו ע"ס שניות למטה מטבור, שכל אחת מעה"ס כלולה מעשר בסוד קומה שוה, וע"כ נק' זה מאה ברכאן, כלומר מאה אורות אשר הפרסא שאיב מלעילא ויהיב לתתא, ודי בזה כי אכמ"ל.

(ו) **והנה** נתבאר היטב ענין רת"ס דא"ק בסוד הויה הפנימית שבו, אשר הראש נבחן לרחמים פשוטים שאינם מורכבים כלל מבחי' ד. והתוך הוא ג"כ מדה"ר, אמנם משורשו מורכב ממדה"ד אלא שהיא בחי' הרחמים שבדין, ונמשך מפה עד הטבור. והסוף שהוא מטבור ולמטה נבחן למדה"ד בעצמו שהיא בחי' ד כמ"ש לעיל אות א'. וכן נתבאר הבחן רת"ס הנ"ל ע"פ לבושי עסמ"ב המתחברים ברת"ס דהויה הפנימית שהם

הגולגלתא, שע"ב מלביש על הראש תוך שלה וס"ג מלביש על התוך לבדו עד הטבור, שעדיין נשאר הסוף שהוא מטבור ולמטה מגולה בלי תיקון לבוש. ואז ירדו הישסו"ת לפנימיות שמטבור ולמטה דא"ק ונעשה שם תיקון עליית מ"ן ופרסא, שע"ז נעשה זוג חדש ויצא בפנימיות דא"ק פרצוף שלם ראש וגוף, אשר הגוף דפרצוף החדש ירד שוב למטה מטבור דא"ק, ואז נתתקנו מהסתלקותם הא' כמו שהארכנו לעיל. ודע שזה הפרצוף שיצא בכח המ"ן למטה מטבור נק' זו"ן או מ"ה וב"ן דא"ק, שמהם נעשה בחי' הסוף דפרצוף א"ק, שז"א נק' מ"ה והמלכות נק' ב"ן. ונמצא שבפנימיות א"ק, כבר נשלם בחי' ראש תוך סוף על היכנו.

אמנם בבחי' הלבושים האלו דא"ק שהמה צריכים ג"כ להתפשט ברת"ס, כמו שהארכנו בענפים הקודמים נמצא שהם עדיין חסרי הסוף שנקרא מ"ה וב"ן, ואין להם אלא ראש ותוך לבד הנק' ע"ב וס"ג. והנה לתיקון זה, הוציאו מ"ה וב"ן הפנימים הנ"ל אורותיהם לחוץ, והם הלבישו עליו בחוץ מטבורו ולמטה, כמ"ש לפנינו.

אכן מתחילה יצא בחי' הב"ן מפנימיות לחוץ ואח"כ יצא המ"ה, כמ"ש בע"ח שער ה' פ"א ע"ש ולעיל בעה"ח ענף ח' בסופו. דהיינו שיצאה הנקבה תחילה שנק' ב"ן ואח"כ יצא הזכר שנק' מ"ה, וזה ודאי צריך ביאור מאי נשתנה מקום זה מבכל המקומות, דהנקבה קדמתו לזכר.

ועוד קשה, כיון דמ"ה החיצון הוא התפ"ב של פרצוף ב"ן החיצון, כמבואר לעיל בעה"ח ענף י' בסופו ונודע דכל התפשטות ב' יוצאת בחסר כתר בערך

התפשטות הקדום, כנ"ל בענף ט' בפמ"ס ע"ש ולפ"ז היה המ"ה צריך לצאת בערך הב"ן בהעלם הכתר. ובעה"ח שער כ"ג פ"ח מצינו ההיפך ממש, כי כתר דמ"ה נחשב מגוף הפרצוף וכתר דב"ן אינו נחשב מגוף הפרצוף, אלא ששייך לבנין פרצוף העליון, ונמצא שהב"ן יצא בהעלם הכתר ולמ"ה יש לו כתר. ומלבד זה מפורסם בכ"מ, שמ"ה גדול הוא מב"ן, באופן שמ"ה הוא מתקן את הב"ן. וכיון שסוד מ"ה וב"ן אלו מקיפין בכל ההמשך דפרצופי אבי"ע, כמ"ש בע"ח שער ט' פ"ז דאין לך ניצוץ קטן בכל האצילות שלא יהיה מחובר ממ"ה וב"ן, וע"כ אבאר אותם כפי האפשרות שבמקום הזה.

והעיקר צריך להבין היטב, למה לי כל החיבור הזה דמ"ה וב"ן בכל ניצוץ וניצוץ מפרצופי האצילות הן בפרצופין הזכרים והן בנוקבין. ועוד, כיון שמ"ה הוא בחי' ז"א וב"ן הוא בחי' נוק', א"כ היה המ"ה צריך להיות בפרצופי הזכרים והב"ן בנוקבין.

(ז) **ולהבין** זה צריכים לידע מקודם ההבחן בין מ"ה לב"ן. ומתחילה נבאר היטב פרצוף הב"ן שה"ס עשר הנקודות שהרב מדבר בהם כאן, אשר ג"ר שלהם ה"ס ראש דב"ן וז"ת שלהם ה"ס גופא דב"ן, וכל עשר נקודות אלו יצאו מישסו"ת שבפנימית א"ק שלמעלה מטבור הנ"ל, אמנם זו"נ שלמטה מטבור דא"ק הפנימי, עדיין לא הוציא אורותיו לחוץ.

וכבר נתבאר שישסו"ת וזו"ן הנ"ל שבפנימית א"ק ה"ס ראש וגוף, אשר המ"ן דישסו"ת נבחנים לפו"ח, שהפנימית הוא שורש הרחמים

והחיצונית היא התכללות הרחמים בדין. והמ"ן דזו"ן, יהיה הפנימית בחי' התכללות הדין ברחמים, והחיצונית הוא שורש הדין דהיינו בחי' הד' בעצמה, כנ"ל אות ה' ע"ש. דע"כ כייל לן הרב שפנימית התחתון היא חיצונית בעליון וכן להיפך ע"ש. ולפי"ז נמצא אשר הן ג"ר דנקודים והן ז"ת דנקודים, אין להם אלא מ"ן דישסו"ת שלמעלה מטבור בבחי' פו"ח המיוחסים לראש, וזה היה די ומספיק לבחי' ראש דנקודים שהם הג"ר, אבל לבחי' ז"ת דנקודים שה"ס הגוף היוצא ע"י הסתכלות ב' על מלכות דמלכות, שפנימית מ"ן דגופא ה"ס התכללות הדין ברחמים, וחיצונית דמ"ן דגופא ה"ס שורש הדין בעצם דהיינו בחי"ד, וכיון שזה החיצונית לא יצא עדיין בנקודים, שהרי האורות שלמטה מטבור דא"ק ששם יש חיצונית מ"ן דגופא עדיין לא יצאו מהם ולחוץ כלל, אלא מאורות דישסו"ת שלמעלה מטבור לבד. וא"כ היו ז"ת אלו חסרים מבחי' חיצונית המ"ן שלהם, ולפיכך יצאו הז"ת פרודות זה מזה, כי לא היה להם החיצונית דמ"ן שה"ס בחי"ד המקשרת לכל הפרצוף בסוד הסתכלות ב' על המלכות דמלכות כנ"ל.

ונתבאר לעיל דכל פרצוף שלם נבחן ברת"ס, שהראש ה"ס ט"ר דכללות הפרצוף ונק' ג"ר, והגוף ה"ס התפשטות המלכות לבד, וגם הוא נבחן על ב' בחי' תוך סוף, שמפה דראש עד הטבור נק' תוך וה"ס ט"ר דכללות הגוף דהיינו ט"ר דמלכות והוא בחי' ז"א, כמו שנתבאר היטב לעיל אות א' עש"ה. ומן הטבור עד סיום רגליו נק' סוף, והוא בחי' מלכות לבדה ונק' מלכות דמלכות עש"ה. והנה

לפי"ז נמצא שבע"ס דנקודים לא יצא אלא ב' בחי' דהיינו ראש ותוך, שראש ה"ס ג"ר, ותוך ה"ס ז"א הנמשך מפה דראש עד הטבור, שהוא יצא בסוד חיצונית מ"ן שבראש, דכלפי הגוף הוי פנימית כנ"ל, דהיינו מדה"ר שבמלכות הנמשכת עד הטבור כנ"ל. אבל בחי' הסוף דנקודים דהיינו מטבור ולמטה, הנבנה רק משורש הדין ובחי' הד' לבדה, זה החלק חסר כאן לגמרי, מפני שאין כאן שורש הדין וחיצונית מ"ן, כי האורות דלמטה מטבור דא"ק עדיין לא יצאו לחוץ כנ"ל. ונמצא שאין בגוף דנקודים אלא בחי' ז"א לבדו שהיא בחי' תוך, אבל הנוק' שהיא בחי' סוף לא יצאה כלל בנקודים.

(ח) **ובזה** נתבאר לנו היטב דברי הרב כאן, שאומר אשר ג"ר דנקודים כל אחד מהם כלול מע"ס שלימות, וז"א דנקודים יצא רק בו"ק חג"ת נה"י והוא חסר ג"ר וחסר מלכות, והנוק' יצאה רק בנקודה א' לבד, כתר, וחסרה מט"ת ע"ש. ובהנ"ל מובן היטב, כי הראש היה להם מ"ן שלימים ראויים לזווג, דהיינו מב' הבחי' פנימית וחיצונית כנ"ל, וכיון שאותם המ"ן נכללו בכל ספירה וספירה, כמ"ש בענף ט' אות ד' ע"ש א"כ כל ספירה וספירה מהג"ר ראויה לזווג עליון שיצאו עליה ע"ס שלימות מאו"י ואו"ח, ונמצא שכל אחד מהג"ר כלולה מעשר, משא"כ הגוף שנתפשט מהראש הזה הרי המ"ן שלו חסרים מהחיצוניות המיוחסות לו, דהיינו בחי"ד עצמה, וחיצונית דעליון שנתפשטה לגוף הוי אצלו רק פנימיות כנ"ל, וא"כ לא יצא אלא ז"א דגופא לבדו, דהיינו מפה עד הטבור, אבל מטבור

למה נק' כתר, כי אפי' להמתבאר שה"ע חיצוניות דעליון דהוי פנימית לתחתון, מ"מ היה צריך להקרא בינה שבנוק', כיון שהתכללות הרחמים שנק' פנימית הנוק', הרי זה מישסו"ת בא לה שהיא בינה ובחי"ב.

ט) ולהבין זה צריך שתזכור היטב ענין ה' הבחי' שבמסך דכלי

מלכות שנתבארו היטב בפתיחה אות ח' ובפמ"ס בענף ג' וד' אות ב' וח' עש"ה ואביאם כאן בקצרה, כי באמת ענין עשר הספירות מתחילות רק מנקודים ולמטה, אשר מכח ירידת ישסו"ת למטה מטבור דא"ק ועלו למ"ן ונכללה בחי"ד בכל בחי' ובחי' מד' בחי' דאו"י, הנה מכח זה נעשה כלי בכל אחד ואחד מע"ס, ואז נעשה זה המציאות של עשר הספירות אור וכלי לכל ספירה. משא"כ בעקודים ואצ"ל למעלה מעקודים, לא הי' שם אלא מציאות כלי אחד שהיא בחי"ד כמבואר בכ"מ, וא"כ איך אנו מבחינים שם בחי' ע"ס, כיון שלא יש אלא כלי אחד של מלכות. והנה זה מבואר היטב בשער עקודים ובשער מול"מ פ"א אשר הכלים נעשו מתוך הסתלקות האורות ע"ש.

וענין הסתלקות זו, נתבאר היטב בענפים הקודמים, שנמשך מסוד הזדככות המסך, שאו"מ ואו"פ בוטשים זב"ז עיין בענפים הקודמים ובפתיחה אות ח' אשר האור הפנימי והאור חוזר שה"ס או"מ, תלויים זה בזה ורדופים זה מזה מסבת היותם בכלי אחד, ועל כן הולך המסך ומזדכך מבחינה לבחינה מהתעבות שלו דבחי"ד. ומתחילה מזדכך לבחי"ג ונסתלק אז אור הכתר ונשאר בבחי' חכמה. ואח"כ מזדכך לבחי"ב, ונסתלק גם כן אור החכמה

ולמטה שהיא בחי' המלכות ובחי"ד עצמה, לא יצא כלל רק הטבור לבד כנ"ל, ונמצא שאין כאן אלא חג"ת נה"י לבד. **ואע"פ** שאמרנו שבחי' התוך דגופא יש בו ט"ס ראשונות דכללות הגוף, זהו דוקא אם היה המ"ן בשלימות מפו"ח, דאז מתפשט הגוף עד מלכות דמלכות בסוד הסתכלות ב' וקונה גם הג"ר, דהיינו בערך שמלביש לראש כנ"ל וע"כ יש לו ט"ס, משא"כ כאן שהמלכות חסרה וא"כ אין כאן זווג, וע"כ אין לו מבחי' התוך כי אם חג"ת נה"י לבד, וג"ר חסרים וגם המלכות שה"ס בחי"ד חסרה כנ"ל.

ומובן ג"כ שמן המלכות לא יצא אלא כתר שלה לבד וחסרה ט"ת, כי זה הכתר ה"ס פנימית המ"ן דגופא, דהיינו ההתכללות דמדה"ר בדין כנ"ל, שזהו סוד הטבור דגופא דנקודים, שהוא סיום יסוד הז"א וכתר לנוק', אמנם מטבור ולמטה לא נתפשט כלל כנ"ל. ונמצא בערך הזה, שכל ט"ת דנוק' חסרות כאן, דהיינו כל חלק הסוף דפרצוף נקודים והבן זה היטב. **ונתבארו** לנכון דברי הרב, אשר ז"א דנקודים לא היה לו כל הט"ס אלא ו"ק חג"ת נה"י, והוא משום שהמלכות שלו דהיינו מטבור ולמטה לא יכלה להתגלות בגופא דנקודים, משום שנמשכו מישסו"ת שלמעלה מטבור שאין שם בחי' מלכות דגופא שהיא בחי"ד, וע"כ לא יצאה מן המלכות הזו, רק בחי' ההתכללות הרחמים שבבחי"ד, דהיינו מה שנכלל בה מישסו"ת שירד למטה מטבור דא"ק אשר ערכו בחי"ב כנ"ל, שישסו"ת ה"ס בינה ובחי"ב, וזהו שנק' טבורא דגופא ונק' כתר של הנוק', כנ"ל. אמנם עדיין צריכים לבינה יתירה, להבין

ונשאר בבחי' בינה. ואח"כ מזדכך לבחי"א, ונסתלק אור הבינה ונשאר בבחינת ז"א. ואח"כ מזדכך לבחי' השורש, כלומר שנזדכך לגמרי, ואז אין בו כח להעלות או"ח כלל ומסתלק האור לגמרי עש"ה ובענף ג' בפמ"ס. והנה מכח העליות והסתלקות הבחי' בזה אחר זה, נרשמות במסך שבכלי מלכות ה' מדרגות: כח"ב ז"א ונוקבא, שהמה נבחנים מתתא לעילא, כלומר כל שהוא עב ביותר ומסך שלו יותר חזק הריהו חשוב ביותר, כי בחי"ד דמסך מגלה או"ח הגדול מכולם שהוא עד קומת כתר. ובחי"ג שהוא יותר זך מבחי"ד, שנמצא המסך שאינו כל כך עב וחזק, ע"כ אורו יותר קטן ומעלה או"ח רק לקומת חכמה וכו'. וכמו שביאר הרב בשער מרשב"י באד"ר בד"ה ברישומי (דף ר') עש"ה.

ובזה מתבאר לנו הטעם שהטבור שהוא בחי' פנימית המסך והמ"נ נק' בשם כתר, והוא משום שהיתה בסוד ההזדככות דשורשה שאינה מעלה או"ח כלל, אשר בערך ע"ס דאו"י הנבחנות מעילא לתתא נקרא כתר, כמ"ש בפתיחה אות ח'. דהיינו שלא היתה מעלה או"ח כלל, ואפי' מבחי' א' דמסך גם כן לא היתה יכולה להעלות. והוא הטעם שו"ק דז"א חג"ת נה"י יצאו פרודות זו מזו, כי לא היה להם בחי' המסך שבכלי מלכות המעלה או"ח ומקשר אותם בקומה אחת. והבן היטב כי אם היה בחי' עביות ומסך אפילו של בחי' א' אז היתה מקשרת עכ"פ כל חג"ת נה"י אלו לפרצוף אחד קטן בקומת ז"א ואז היתה גם המלכות דבוקה עמו יחד, משא"כ עתה שאין בה עביות ומסך כלל להיותה מזוככת בסוד

הכתר והשורש, א"כ אינה מעלה או"ח כלל, ונמצאות חג"ת נה"י דז"א פרודות זו מזו וגם המלכות עצמה נפרדת מכולם, שאין לה שום חיבור עמהם, והבן היטב.

ובזה תבין ההפכיות שבין ז"א לנוק', אשר בז"א חסר ג' ראשונות כח"ב, ובנוק' חסרות ט' תחתונות חו"ב זו"ן כמ"ש הרב כאן ובהנ"ל תבין זה היטב, כי מאחר שהנוק' לא קיבלה בחי' מסך מבחי' אחת שבד' הבחי', אלא היתה מזוככת בבחי' כתר שלה ע"כ לא העלתה או"ח, וממילא לא יצאו הג"ר שהם הכח"ב, וט"ת שלה לא יכלו להתפשט מטבור ולמטה, כי אינם נמשכים לפרצוף אלא בסוד זווג דהכאה כנ"ל, ומטעם זה גם לא היה ביניהם קשר של שום בחי' פרצוף כאמור. **והנה** נתבאר היטב ההבחנות של ראש תוך סוף, אשר כל פרצוף נבחן על ידיהם, הן בהבחן השורש שבהם דהיינו ע"פ האצילות של הויה הפנימית כמבואר באות א', והן על פי ההארות של עסמ"ב היוצאים לחוץ. ונמצינו למדים, אשר בראש דכל פרצוף לא קרה שום מיעוט והסתלקות אור. ובתוך דכל פרצוף היה בו מקרה של הסתלקות האור, אמנם מאליו ומעצמו חוזר בו האור בסוד התפשטות ב', כמ"ש בפתיחה אות ח'. אמנם בסוף של הפרצוף שמה אין האורות שבים מאליהם, אלא צריכין לתיקון מ"ן ע"י ירידת העליון למקום התחתון, כמו שהיה אצל הסוף של פרצוף א"ק, כנ"ל באות ג' או ע"י עליית התחתון למקום העליון הנוהג בעולם התיקון, כמ"ש בע"ה. ונתבאר שע"י חיבור התחתון והעליון, נעשה משניהם

להתקיים ונשברו וירדו לבי"ע, כמ"ש הטעם במקומו.

והנה אח"כ בעולם התיקון חזרו ונתעלו לאצילות, אמנם בחי' הסוף שמטבור ולמטה, שנתפשט בכח חיבור האור דלמטה מטבור דא"ק לא יכול להתעלות עוד לאצילות, ונתקן להיות פנימית ג' עולמות בי"ע התחתונים. ונמצא הסוף בלי תיקון האצילות, כי לא נתקן הסוף מצד המאציל עצמו בעולם התיקון, וע"כ נשאר למטה מפרסא דאצילות עד זמן גמר התיקון. כי כל תיקונו של הסוף הוא בסוד מ"ן, כמו גבי סוף דא"ק, אלא בסוף דא"ק נעשה תיקון המ"ן ע"י ירידת עליון לתחתון כנ"ל, מה שאין כן בעולם התיקון, אשר תיקון המ"ן נעשה ע"י עליית התחתון לעליון. שלפי"ז נמצא תחילת התיקון של מ"ן מתחיל מהצדיקים, שבכח מעשיהם הטובים מעלים מ"ן עד זו"ן דאצילות, וכן זו"ן למעלה מהם, ואז יוצא האור הישר על מ"ן אלו בסוד הזווג, ע"ד זווג דהכאה במסך כנ"ל, ואז שבים האורות לעליון בסוד ראש. ובחי' התפשטות המ"ן ממעלה למטה שהוא בחי' הגוף של אותם האורות שיצאו בזווג על המ"ן האלו זהו מגיע לתחתון, שזהו חלקם של הצדיקים שהעלו המ"ן ע"י מעשיהם, כמ"ש בארוכה במקומו.

והנה נתבארו ב' הכוללים דא"ק ודב"ן הכולל, שהם שוים בערכם זה לזה, הן בבחי' ראש תוך סוף דהויה הפנימית שלהם והן בבחי' עסמ"ב המלבישים לפרצוף הפנימי. וזכור זה היטב כי תצטרך לו בכל המשך החכמה, לידע ולהבין מתוכו איך כל בחי' מאבי"ע

יחד בחי' שיתופא דמדה"ר בדין, שמכונה בשם מ"ן כנ"ל באות ג' אמנם צריכים לזכור שהוא ממש המסך שבכלי מלכות, שנשתנה שמו לסיבת השיתוף כמבואר שם.

ודע שמכח שינוי זה, נבחנים כל העולמות שמראש עד סוף לב' כוללים מיוחדים: כולל א', הוא ה' פרצופין דא"ק, אשר זווג דהכאה יוצא בסוד המסך שבכלי מלכות. כלומר שעדיין לא נעשה בו השיתוף דמדה"ר ואין במסך אלא בחי"ד לבדה. וכולל הב' הוא ה' פרצופין דב"ן הכולל שנק' ע"ס דנקודים שנתקנו מהם ד' עולמות אבי"ע, אשר זווג דהכאה שבהם הוא יוצא ע"י מ"ן, כלומר מסך משותף ממדה"ר וממה"ד. ודע, אשר בסוד ה"פ שלו נבחנים ע"ס דנקודים שהמה בחי' הויה הפנימית דב"ן הכללי, ופרצוף ע"ב שלו הוא עולם האצילות והס"ג שלו הוא עולם הבריאה והמ"ה שבו הוא עולם היצירה והב"ן שלו הוא עולם העשיה, שהוא ממש ע"ד הבחנות ה' פרצופי א"ק המבוארים בפמ"ס ענף ט'.

וכן נבחן הב"ן הכללי הנז' ברת"ס ממש כמו שנתבאר לעיל גבי א"ק. וכבר ביארנו אשר ע"ס דנקודים יצאו רק בראש ותוך דהיינו עד הטבור, והסוף שלו חסר. ודע אמנם שאח"כ יצאו לחוץ האורות שלמטה מטבור דא"ק, ששם נמצא בחי' חיצונית המ"ן, ונתחברו אורות אלו בב"ן הכללי שנק' ע"ס דנקודים, כמ"ש בע"ח ש"ח פ"ג. אמנם בראש נתקיימו, ובז"ת דהיינו הגוף דנקודים שנתפשט עכשיו לתוך וסוף ממש, מתוך חיבור האורות האלו שלמטה מטבור דא"ק הם לא יכלו

נמשכת ויוצאת מבחי' שלו שכנגדו בה"פ א"ק, שזה נבחן רק ע"פ ב' הכוללים האלו וכמו שיתבאר עוד בע"ה.

יא) **ובזה** נבין היטב דברי הרב כאן, שאומר אשר מעשיהם של התחתונים מגיעים רק לזו"ן שנק' עולם, ואין התחתונים יכולים לפגום בג"ר, שמטעם זה הג"ר יצאו בשלימות וכו' ע"ש. דכבר נתבאר אשר הראש והתוך דכל פרצוף אינו צריך תיקון, כי בראש לא יקרה הסתלקות האורות כלל, ובתוך שהוא הגוף מפה עד הטבור נוהג בו הסתלקות, אמנם האורות שבים מאליהם בסוד התעבות החוזר דבינה שנק' התפ"ב, כמו שנתבאר בפתיחה אות ח'. וכל העיקר שצריך תיקון להשיב בו את האורות שנסתלקו הימנו, הוא רק הסוף דכל פרצוף, דהיינו הגוף שמטבור ולמטה, שהוא בחי' מלכות דגופא שנק' נה"י דכללות הגוף. והטעם שנק' נה"י, מפני שאין לך מלכות במציאות בלי נה"י, כנודע. אמנם בשורשה היא רק בחי' המלכות לבדה כנ"ל, ונק' ג"כ נוק' דז"א כנ"ל.

ונתבאר שכל תיקונו הוא דוקא ע"י תיקון מ"נ, כנ"ל באות הקודם. ונתבאר אשר בנקודים לא היה בחי' המ"ן בשלימות, כי חסר חיצונית המ"ן שהיא בחי"ד, בסוד שורש מדה"ד שצריכה להמצא במ"ן

דגופא, שמסבה זו לא נעשה בחי' הסתכלות ב' על מלכות דגופא, שהוא מוציא הכח"ב בגופא בכמות שהלביש לראש, כנ"ל באות ד' וח'. דע"כ יצא ז"א שהוא בחי' התוך דנקודים בחוסר ג"ר ורק בו"ק שהם חג"ת נה"י, והנוק' בכתר לבד שה"ס טבורא דגופא עצמו. ולפי"ז נמצא, שכל מעשיהם של התחתונים הוא רק לתקן בחי' הנוק' הזאת, אשר אח"כ נתפשטה ובאה בסוד שביה"כ לבי"ע, ונסתלק ממנה אור העליון שנק' אצילות, ואשר גם אחר תיקון העולמות דאבי"ע מצד המאציל, עדיין לא שבו אליה האורות, כי רק לתחתונים המה צריכים בסוד העלאת מ"ן, כמ"ש באות הקודם.

אמנם כבר נתבאר שבחוסר החיצוניות דמ"ן, שהיא בחי' הסוף דגופא דנקודים, יחסר משום זה לתוך בחי' כח"ב שבו. ונמצא שכל זמן שאין התחתונים מעלים מ"ן לנוק' שהוא הסוף, נמצא גם התוך שהוא ז"א חסר ג"ר שלו כנ"ל, והנך מוצא שמעשיהם של התחתונים מגיעים בין לז"א ובין לנוק', דהיינו לכל הגוף דנקודים, אמנם לא בראש, כי בראש לא היתה הסתלקות שיהי' על התחתונים להשיב האורות לשם בכח העלאת מ"ן. וזה שאומר הרב, שכל הפגם מהתחתונים הוא רק בזו"ן ולא בג"ר. תשלום הענין בענף הסמוך בע"ה.